

En ny möjlighet till uppehållstillstånd

Vilka omfattas av den nya gymnasielagen?

Rådgivningsbyrån
för asylsökande och flyktingar

Då all information om tillämpningen av den "nya gymnasielagen" inte är klarlagd kommer detta informationsmaterial att uppdateras allteftersom. Vi uppdaterar materialet för att säkerställa att informationen stämmer. Kontrollera därför att du har den senaste versionen av detta material. Du hittar den senaste versionen på vår hemsida: www.sweref.org

Om du är osäker på vilken version som stämmer kan du alltid kontakta oss på Rådgivningsbyrån. Du hittar våra kontaktuppgifter på sista sidan i detta dokument.

Denna version uppdaterades senast: 7 juni 2018

Om Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar är ett asylrättscentrum som sen 1991 verkar för en rättssäker asylprocess. Vi erbjuder gratis juridisk rådgivning inom området migrationsrätt med särskilt fokus på asyl. Vi tar uppdrag som offentligt biträde och kan agera ombud, främst i ärenden om verkställighetshinder. Allt vårt arbete är kostnadsfritt för asylsökande.

Utöver detta erbjuder vi även utbildningar i asylrätt och bedriver analys och påverkansarbete för att tillvarata asylsökandes rättigheter i asylprocessen.

Sen 2016 driver vi projektet **Barnens Asylrättscentrum** som verkar för att asylsökande barns rättigheter ska tillvaratas i asylprocessen, bland annat genom att erbjuda gratis juridisk rådgivning till asylsökande barn och deras nätverk. År 2017 startade vi även **Europaprojektet** som verkar för en rättssäker asylprocess ur ett europarättsligt perspektiv genom utbildning, processföring och påverkansarbete.

Du är alltid välkommen att höra av dig till oss om du har frågor om informationsmaterialet eller andra frågor om asylprocessen. Våra kontaktuppgifter hittar du längst bak i detta dokument.

Detta informationsmaterial är författat av Johanna Hilding, utredare och projektsamordnare för Barnens Asylrättscentrum.

Vad handlar det här informationsmaterialet om?

Den nu gällande **Utlänningslagen** bestämmer vem som kan få uppehållstillstånd i Sverige. Under sommaren 2016 infördes emellertid en ny lag som begränsar möjligheten till uppehållstillstånd i Sverige – *Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen)*. Denna lag gäller fram till sommaren 2019.

Efter att den tillfälliga lagen började gälla har nya bestämmelser införts som gör det möjligt för vissa personer att få ett längre uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan eller, i vissa fall, ett uppehållstillstånd med studierna som enda grund. Dessa bestämmelser brukar kallas för "**gymnasielagen**".

Den 30 januari 2018 lämnade regeringen ett nytt förslag om ändringar i den tillfälliga lagen. Den nya lagändringen består i huvudsak av två delar. Dels införs en ny bestämmelse som gör det möjligt för en ny grupp personer att få uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan. Det görs även ändringar i den nuvarande gymnasielagens bestämmelser, bland annat för att fler utbildningar ska kunna ligga till grund för uppehållstillstånd. Dessa lagändringar börjar gälla den 1 juli 2018.

I det här informationsmaterialet fokuserar vi endast på den nya bestämmelsen som gör det möjligt för en ny grupp personer att få uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan. Vi kommer att kalla den för "**den nya gymnasielagen**". Vi berättar om varje krav som måste uppfyllas för att få uppehållstillstånd, hur och när du kan ansöka om uppehållstillståndet och vad du kan förbereda innan du ansöker. Vi berättar också vad som händer efter att du fått ett sådant uppehållstillstånd.

Du får gärna höra av dig till oss om du har frågor om ändringarna i den nuvarande gymnasielagen, eftersom vi inte berättar om dem här. Våra kontaktuppgifter hittar du längst bak i detta dokument.

Innehåll

1. Varför genomförs den nya gymnasielagen?	6
2. Vilka kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen?	7
3. Vad betyder kraven?	8
3.1 "En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om..."	8
3.2 "1. utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare"	9
3.3 "2. det för utlänningen har, eller borde ha, anvisats en kommun som ska ordna boendet enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl."	9
3.4 "3. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, 15 månader eller senare från registreringsdatumet men tidigast den 20 juli 2016"	10
3.5 "4. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, när utlänningen är 18 år eller äldre"	10
3.6 "5. utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs"	11
3.7 "6. utlänningen studerar eller har för avsikt att studera"	11
3.8 "a) i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, b) på heltid på en sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna."	12
3.9 "För att uppehållstillstånd ska beviljas en utlänning som har för avsikt att studera krävs att han eller hon tidigare har studerat i Sverige."	13
3.10 "Uppehållstillstånd får beviljas även om utlänningens identitet är oklar och han eller hon inte kan göra sin uppgivna identitet sannolik."	13
3.11 "Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader."	14
3.12 "Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även vid studier på deltid."	14
3.13 "En ansökan om uppehållstillstånd ska ha kommit in till Migrationsverket senast den 30 september 2018 och får göras vid endast ett tillfälle."	15
3.14 "17 a § Uppehållstillstånd får vägras i fall som avses i 16 a-17 §§ om utlänningen 1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller 2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet."	15
4. Alla krav – en sammanfattning	16
5. Vad kan jag förbereda innan jag ansöker om uppehållstillstånd?	17
6. Hur gör jag för att ansöka?	19
7. Om du får ett uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen – vad händer efteråt?	21
7.1 Om du fullföljer din utbildning under tiden som ditt uppehållstillstånd gäller	23
7.2 Viktig information till dig som fyllt 25 år eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller	24
7.3 Kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid etablering på arbetsmarknaden och försörjning	24
8. Om du får nej på din ansökan om uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen	26
Rådgivningsbyråns kontaktuppgifter	27

1. Varför genomförs den nya gymnasielagen?

Den tillfälliga lagen började gälla sommaren 2016. Syftet med denna lag är att begränsa möjligheterna till uppehållstillstånd i Sverige. Genom den tillfälliga lagen gick vi från en huvudregel om permanenta uppehållstillstånd till en huvudregel om tidsbegränsade uppehållstillstånd. Det genomfördes därutöver begränsningar i möjligheten att återförenas med familjemedlemmar i Sverige och vissa grunder för uppehållstillstånd togs bort helt och hållet.

När den tillfälliga lagen skulle genomföras var utgångspunkten att reglerna inte skulle ändras för barn och barnfamiljer som sökt asyl i Sverige senast den 24 november 2015 (datumet då regeringen berättade att den tillfälliga lagen skulle föreslås). Barn och barnfamiljer skulle alltså få sin asylansökan prövad enligt Utlänningslagen istället för den tillfälliga lagen – så länge barnet/barnen fortfarande var under 18 år när Migrationsverket prövade asylansökan.

På grund av Migrationsverkets långa handläggningstider har många väntat länge på sitt första beslut. Många ensamkommande barn har väntat så länge att de hunnit fylla 18 år innan Migrationsverket hunnit fatta beslut om deras asylansökan. För de ensamkommande barn som sökte asyl i Sverige den 24 november 2015 eller tidigare innebär det att de inte fick en prövning enligt Utlänningslagen som de blivit lovade. De fick sin asylansökan prövad enligt den tillfälliga lagen istället och dessutom som vuxna, vilket kan försvåra möjligheten till uppehållstillstånd.

Därför vill regeringen införa den nya gymnasielagen för att säkerställa att de ungdomar som drabbats av Migrationsverkets långa handläggningstider på ett sådant sätt att de gått miste om möjligheten att få sin asylansökan prövad enligt Utlänningslagen ska kunna få uppehållstillstånd. Den grupp som den nya gymnasielagen gäller har identifierats som särskilt utsatt, bland annat för att den långa väntan på ett beslut från Migrationsverket och osäkerheten om ett beslut ska hinna fattas innan 18-årsdagen i många fall gjort att tiden i Sverige har präglats av stor oro.

Det finns naturligtvis fler som har drabbats av Migrationsverkets långa handläggningstider. Även personer som inte omfattas av den nya gymnasielagen kan ha fått vänta så länge att de hunnit fylla 18 år innan Migrationsverket fattar ett beslut. Men den nya gymnasielagen har begränsats till att endast omfatta de som på grund av Migrationsverkets handläggningstider gått miste om möjligheten att få sin asylansökan prövad enligt Utlänningslagen, fastän de blev lovade detta när den tillfälliga lagen började gälla.

2. Vilka kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen?

För att omfattas av den nya gymnasielagen finns flera krav som måste uppfyllas. I detta avsnitt går vi igenom alla krav var för sig och berättar mer om vad de innebär. För att ett uppehållstillstånd ska kunna beviljas måste **alla kraven** vara uppfyllda.

Den nya möjligheten till uppehållstillstånd kommer att regleras i **paragraf 16 f** i den tillfälliga lagen. I lagtexten står det så här:

16 f § En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om

1. utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare,

2. det för utlänningen har, eller borde ha, anvisats en kommun som ska ordna boendet enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,

3. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, 15 månader eller senare från registreringsdatumet men tidigast den 20 juli 2016,

4. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, när utlänningen är 18 år eller äldre,

5. utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs, och

6. utlänningen studerar eller har för avsikt att studera

a) i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, eller

b) på heltid på en sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

För att uppehållstillstånd ska beviljas en utlänning som har för avsikt att studera krävs att han eller hon tidigare har studerat i Sverige.

Upphållstillstånd får beviljas även om utlänningens identitet är oklar och han eller hon inte kan göra sin uppgivna identitet sannolik.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även vid studier på deltid.

En ansökan om uppehållstillstånd ska ha kommit in till Migrationsverket senast den 30 september 2018 och får göras vid endast ett tillfälle.

Det finns ytterligare en bestämmelse som Migrationsverket måste ta hänsyn till när de prövar din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Denna bestämmelse finns i paragraf **17 a** i den tillfälliga lagen. I lagtexten står det så här:

17 a § Upphållstillstånd får vägras i fall som avses i 16 a-17 §§ om utlänningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller

2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Lag (2017:352).

I avsnitt 3 går vi igenom vad varje krav innebär.

3. Vad betyder kraven?

Här berättar vi om alla krav som måste vara uppfyllda för att du ska kunna få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Vi har delat upp varje mening och krav i lagtexten i ett eget avsnitt. Det är mycket information att hålla reda på, och därför finns en sammanfattning av alla krav i avsnitt 4.

3.1 "En utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om..."

Det första kravet är att du antingen ska få eller har fått ett utvisningsbeslut. Många som omfattas av förslaget har redan fått ett utvisningsbeslut som inte längre kan överklagas, men vissa personer kommer fortfarande vänta på beslut antingen från Migrationsverket, migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen.

För dig som fått ett utvisningsbeslut som inte längre kan överklagas

Om du har ett utvisningsbeslut som inte längre kan överklagas kan du lämna in en ansökan om uppehållstillstånd mellan den 1 juli 2018 och 30 september 2018 om du uppfyller alla krav. Det går bara att ansöka en enda gång och under den begränsade tiden. I avsnitt 5 och 6 berättar vi hur du gör för att ansöka och vad du kan förbereda innan du ansöker.

Att du lämnar in en ansökan enligt den nya gymnasielagen innebär inte automatiskt att din utvisning kommer att stoppas. Migrationsverket får däremot inhibera din utvisning under tiden som de undersöker din ansökan. Om utvisningen är inhiberad så betyder det att den inte får genomföras så länge du väntar på beslut. Migrationsverket kommer ta ställning till frågan om inhibition när de tar emot din ansökan, men för säkerhetsskull kan du begära att utvisningen ska inhiberas när du ansöker.

För dig som fortfarande väntar på beslut från Migrationsverket

Om du fortfarande väntar på beslut från Migrationsverket så vet du av naturliga skäl ännu inte om du kommer att få ett uppehållstillstånd eller utvisningsbeslut. Om du inte har fyllt 18 år så kan det också vara svårt att veta om du kommer hinna fylla 18 år eller om Migrationsverket kommer att ändra din ålder när de fattar sitt beslut. Men om du uppfyller alla de andra kraven enligt den nya gymnasielagen är det viktigt att du ändå lämnar in en sådan ansökan om uppehållstillstånd, eftersom det bara går att ansöka under en väldigt kort tid. Migrationsverket kommer alltså inte automatiskt pröva om du kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen om du inte ansöker. Om du har ett offentligt biträde så kan du alltid prata med hen om hur du ska göra för att ansöka. Ansökan måste lämnas in mellan den 1 juli 2018 och 30 september 2018 och det går bara att ansöka en enda gång. I avsnitt 6 berättar vi hur du ansöker.

När Migrationsverket får din ansökan så kommer de att fatta beslut om den samtidigt som de fattar beslut om din asylansökan. De kommer först pröva om du ska beviljas uppehållstillstånd för att du är i behov av skydd eller av någon annan anledning. Det är först om Migrationsverket bedömer att du inte kan beviljas ett uppehållstillstånd på någon annan grund som de kommer att bedöma din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du då uppfyller kraven så kommer du att få ett uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan enligt paragraf 16 f.

För dig som väntar på beslut från migrationsdomstolen eller Migrationsöverdomstolen

Om du fortfarande väntar på beslut om din asylansökan från någon av domstolarna så vet du av naturliga skäl ännu inte om du kommer att få ett uppehållstillstånd eller utvisningsbeslut. Men om du uppfyller alla kraven enligt den nya gymnasielagen är det viktigt att du ändå lämnar in en sådan ansökan om

uppehållstillstånd, eftersom det bara går att ansöka under en väldigt kort tid. Domstolarna kommer alltså inte automatiskt pröva om du kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen om du inte ansöker. Om du har ett offentligt biträde så kan du alltid prata med hen om hur du ska göra för att ansöka. Ansökan måste lämnas in mellan den 1 juli 2018 och 30 september 2018 och det går bara att ansöka en enda gång. I avsnitt 6 berättar vi hur du ansöker.

Även om du väntar på beslut från en domstol så lämnar du in din ansökan till Migrationsverket. Migrationsverket kommer sedan att skicka den vidare till domstolen. Domstolen kommer då först att bedöma om det är lämpligt att de prövar din ansökan innan Migrationsverket. Om de inte bedömer att det är lämpligt kommer de antingen att lämna ansökan direkt till Migrationsverket, så att de får besluta om den först, eller så kommer Migrationsverket att pröva din ansökan efter att ditt utvisningsbeslut har vunnit laga kraft (inte kan överklagas längre).

Om domstolen väljer att pröva din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen kommer de först pröva om du ska beviljas uppehållstillstånd för att du är i behov av skydd eller av en annan anledning. Det är först om domstolen bedömer att du inte kan beviljas ett uppehållstillstånd på någon annan grund som de kommer pröva din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du då uppfyller kraven så kommer du att få ett uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan enligt paragraf 16 f.

3.2 "1. utlänningens första ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket med registreringsdatum den 24 november 2015 eller tidigare"

Enligt det här kravet måste din ansökan om asyl ha registrerats hos Migrationsverket senast den 24 november 2015. Om din ansökan har registrerats vid ett senare datum kan du tyvärr inte få ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Om din asylansökan har registrerats efter den 24 november 2015, men det finns noterat i ditt ärende hos Migrationsverket att du uttryckt en vilja att ansöka om asyl innan detta datum så ska det tidigare datumet räknas som ditt registreringsdatum.

3.3 "2. det för utlänningen har, eller borde ha, anvisats en kommun som ska ordna boendet enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl."

När ett barn söker asyl utan sin familj i Sverige är det en kommun som får i uppgift att ordna barnets boende. För vuxna asylsökande och barnfamiljer är det Migrationsverket som hjälper till att ordna boendet.

Om du söker asyl och berättar att du är under 18 år är det vanligast att Migrationsverket registrerar den ålder som du berättar att du har. Men i vissa fall kan Migrationsverket ändra din ålder redan när du lämnar in din asylansökan – om de bedömer att du är *uppenbart* över 18 år, alltså vuxen. Då är det Migrationsverket, inte en kommun, som får ansvar att ordna ditt boende.

Eftersom regeringen vill att den nya gymnasielagen ska gälla de som registrerades som ensamkommande barn när de kom till Sverige ställs därför ett krav på att det måste varit en kommun som fick i uppgift att ordna ditt boende efter att du sökt asyl. Du uppfyller det här kravet om Migrationsverket registrerade dig med en ålder under 18 år när du lämnade in din asylansökan och det var en kommun som ordnade ditt boende.

Om Migrationsverket bedömde att du var uppenbart över 18 år när du lämnade in din asylansökan och ditt boende därför inte ordnades av en kommun, kan du tyvärr inte få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om Migrationsverket däremot senare skulle godta din uppgift om ålder, alltså **ändra tillbaka din ålder igen**, kommer du att uppfylla detta krav för då **borde** en kommun ha ordnat ditt boende.

3.4 "3. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, 15 månader eller senare från registreringsdatumet men tidigast den 20 juli 2016"

Ytterligare ett krav är att du måste ha väntat på ditt beslut från Migrationsverket i minst 15 månader. Tiden räknas från det datum då din asylansökan registrerades, fram till det datum då Migrationsverket fattade sitt beslut. Det är datumet som står högst upp på Migrationsverkets beslut som gäller.

Om Migrationsverket fattade beslut i ditt ärende innan den 20 juli 2016 uppfyller du inte det här kravet, även om du fick vänta i 15 månader eller mer. Det beror på att du fick beslut innan den tillfälliga lagen började gälla.

Om du fick ditt utvisningsbeslut från Migrationsverket efter en kortare tid än 15 månader kan du tyvärr inte få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Anledningen till att regeringen bestämt att det ska vara just 15 månader beror på att Europeiska Unionens (EU:s) regler säger att du bör få sin asylansökan prövad inom max 15 månader.

Det är viktigt att känna till att om du **först fick ett avvisningsbeslut** för att Migrationsverket bestämde att du skulle resa till ett annat land i Europa (en överföring enligt Dublinförordningen), men Sverige sen blev ansvarigt för att pröva din ansökan om asyl **och du därefter fick ett utvisningsbeslut**, då är det datumet för **utvisningsbeslutet** och inte avvisningsbeslutet som räknas. Vi vet inte om det här sättet att räkna gäller även för de som hållit sig undan (gömt sig) från att överföras. Rådgivningsbyråns tolkning är att även de som gömt sig omfattas, men vi kommer inte få ett tydligt svar förrän Migrationsverket börjar pröva ansökningarna.

3.5 "4. beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattas, när utlännningen är 18 år eller äldre"

Den nya gymnasielagen har också ett krav på att du måste vara 18 år eller äldre när Migrationsverket fattade beslut i ditt ärende. Du måste alltså ha fått din asylansökan prövad enligt reglerna som gäller för vuxna. Du uppfyller detta krav om du antingen **hann fylla 18 år innan** Migrationsverket fattade beslut i ditt ärende eller om Migrationsverket **ändrade din ålder till 18 år** (eller äldre) i samband med beslutet. Det är viktigt att komma ihåg att det är Migrationsverkets beslut som räknas vid det här kravet. Det är därför inte tillräckligt om du fyllt 18 år först när en domstol prövar din asylansökan.

Om du fick ett utvisningsbeslut innan du fyllt 18 år så kan du tyvärr inte få ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Det beror på att den nya gymnasielagen bara gäller de som skulle fått sin asylansökan prövad enligt Utlänningslagen, men som på grund av 18-årsdagen fick en prövning som vuxen enligt den tillfälliga lagen istället. Om du sökte asyl senast den 24 november 2015 och fick beslut från Migrationsverket innan du fyllt 18 år så har du fått din asylansökan prövad enligt Utlänningslagen.

3.6 "5. utlänningen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå görs"

Ett annat krav är att du måste befinna dig i Sverige när du lämnar in en ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du har rest ut ur Sverige och inte längre befinner dig här kan du inte få ett sådant uppehållstillstånd.

Vi vet inte helt säkert vad det här kravet innebär. Vi kommer att få svar på det först när Migrationsverket börjar pröva ansökningarna. Vi vet till exempel inte om kravet innebär att den som någon gång rest ut ur Sverige efter att den fick sitt utvisningsbeslut inte kan få ett uppehållstillstånd eller om det endast innebär att du måste befinna dig i Sverige när du ansöker och under tiden du väntar på beslut.

Oavsett hur det kommer att tolkas så måste du i vart fall **befinna dig i Sverige när du ansöker** om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen **och under hela tiden som du väntar på beslut**. När du ansöker kan du också begära att Migrationsverket inhiberar din utvisning. Om Migrationsverket inhiberar betyder det att du inte får utvisas under tiden som du väntar på beslutet. Du kan läsa mer om det under avsnitt 6.

3.7 "6. utlänningen studerar eller har för avsikt att studera"

Ett annat krav för att omfattas av den nya gymnasielagen är att du antingen måste studera på gymnasiet, eller ha för avsikt att studera på gymnasiet. I avsnitt 3.8 berättar vi mer om vilka typer av studier som krävs.

Om du studerar nu

Om du redan studerar på till exempel ett introduktionsprogram eller nationellt program i gymnasieskolan så bör du först kontrollera att den utbildning du läser kan ge ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. I avsnitt 3.8 kan du läsa mer om vilka utbildningar som kan ge uppehållstillstånd. Om du studerar en sådan utbildning ska du **lämna in din individuella studieplan, eller motsvarande planeringsdokument om du studerar på en folkhögskola, när du ansöker** om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du lämnar in den så uppfyller du det här kravet. En individuell studieplan kan du få från din skola. På den individuella studieplanen står det vilka kurser som ingår i din utbildning och hur lång din utbildning är.

Om du inte studerar nu

Om du inte studerar just nu men vill börja studera på gymnasiet kan du också omfattas av den nya gymnasielagen. Enligt det här kravet är det nämligen tillräckligt att du har **för avsikt att studera**. Att du har avsikt att studera innebär att du inte studerar just nu men att du *vill börja* studera.

För att uppfylla det här kravet måste du intyga att du har för avsikt att studera i gymnasieskolan. Du behöver inte skriva precis vilken utbildning du vill läsa utan det är tillräckligt att du skriver i din ansökan att du har för avsikt att studera på en sådan utbildning som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt paragraf 16 f. Läs mer i avsnitt 3.8 vilka typer av studier som omfattas av den nya gymnasielagen.

Anledningen till att det är tillräckligt att du har "för avsikt" att studera beror på att du förlorar din rätt att påbörja nya studier eller återuppta studier som avbrutits efter att du blir 18 år – om du inte har uppehållstillstånd. Det kan därför vara så att du inte får studera även om du vill göra det. Då är det inte rimligt att det ska finnas ett krav på att du måste studera just nu för att kunna få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Det är därför har man bestämt att det är tillräckligt att du berättar för

Migrationsverket att du *vill* studera. Om du får ett uppehållstillstånd så kan du börja studera igen. Läs mer om vad som händer efter ett uppehållstillstånd i avsnitt 7.

3.8 "a) i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning, b) på heltid på en sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna."

I den nya gymnasielagen står det vilka olika utbildningar som kan ge ett uppehållstillstånd. Här kommer vi att berätta om vilka olika utbildningar du måste studera eller ha för avsikt att studera för att kunna få ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Dessa utbildningar kan ligga till grund för ett sådant uppehållstillstånd:

- Introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program
- Introduktionsprogram med fokus på etablering på arbetsmarknaden
- Nationellt program i gymnasieskolan
- Studier på gymnasienivå inom komvux eller särvox
- Allmän kurs motsvarande gymnasienivå på en folkhögskola
- Sammanhållen yrkesutbildning på inom komvux eller särvox

Det krävs alltså att du antingen studerar på någon av de olika utbildningarna i listan eller att du vill studera på en av dessa utbildningar.

Det finns olika typer av introduktionsprogram och nationella program i gymnasieskolan. Vissa program fokuserar på behörighet till en annan utbildning och andra program fokuserar på etablering på arbetsmarknaden. Vi har delat upp information om alla utbildningar under en varsin rubrik nedan.

Introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program

Introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till nationella program finns för att förbereda dig för studier på ett nationellt program. Språkintröduktion är ett exempel på en sådan utbildning. Om du studerar, eller vill studera på ett sådant introduktionsprogram kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Introduktionsprogram med fokus på etablering på arbetsmarknaden

Introduktionsprogram som fokuserar på etablering på arbetsmarknaden är en form av yrkesinriktad utbildning som finns för att förbereda dig för ett visst yrke eller en viss yrkesutbildning. Yrkesintröduktion är ett exempel på en sådan utbildning. Även genom introduktionsprogrammet "individuellt alternativ" är det möjligt att få en yrkesinriktad utbildning. Om du studerar eller vill studera på ett sådant introduktionsprogram kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Nationellt program i gymnasieskolan

Nationella program kan antingen vara ett högskoleförberedande program (exempelvis ett samhällsvetenskapligt program) som fokuserar på att förbereda dig för studier på högskola eller ett yrkesprogram (exempelvis vård- och omsorgsprogrammet) som förbereder dig för ett visst yrke eller fortsatt yrkesutbildning. Nationella program finns både i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Om du studerar eller vill studera vid ett nationellt program kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Du kan påbörja studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan fram till den 1 juli det år du fyller 20 år. Därefter kan du studera på komvux eller särvox.

Studier på gymnasienivå inom komvux eller särvox

Du kan studera på komvux eller särvox från den 1 juli det år du fyller 20 år. Studier på gymnasienivå på komvux och särvox kan vara en utbildning som motsvarar ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på de nationella programmen i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Om du studerar eller vill studera på heltid på gymnasienivå inom komvux eller särvox så kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Allmän kurs motsvarande gymnasienivå på en folkhögskola

I olika delar av Sverige finns folkhögskolor som erbjuder kurser på gymnasienivå, med fokus på behörighet till annan utbildning. Om du studerar eller vill studera på heltid på en allmän kurs på gymnasienivå vid en folkhögskola så kan även det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särvox

Inom komvux och särvox kan även sammanhållna yrkesutbildningar eller yrkespaket erbjudas. Dessa utbildningar består av olika nationella yrkesämnen och kurser. Utbildningarna är anpassade för att vara relevanta för ett visst yrkesområde och kompetenskraven som ställs inom olika branscher. Det är inte ett krav att hela utbildningen är på gymnasial nivå, utan yrkespaketet kan i vissa fall kombineras med andra ämnen eller kurser. Om du studerar eller vill studera på en sammanhållen yrkesutbildning så kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

3.9 "För att uppehållstillstånd ska beviljas en utlänning som har för avsikt att studera krävs att han eller hon tidigare har studerat i Sverige."

Det här kravet säger att du tidigare måste ha studerat i Sverige för att du ska kunna få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Det kan vara att du tidigare har studerat i grundskolan eller gymnasieskolan men avbrutit dina studier, eller att du till exempel gick klart grundskolan men inte fick börja i gymnasieskolan. Det är inte ett krav att du måste studera just nu, men om du aldrig tidigare har gått i skolan i Sverige så kan du tyvärr inte få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. För att visa för Migrationsverket att du uppfyller det här kravet måste du lämna in ett intyg från den skola du tidigare gått på som säger att du har studerat där.

3.10 "Uppehållstillstånd får beviljas även om utlänningens identitet är oklar och han eller hon inte kan göra sin uppgivna identitet sannolik."

När du söker asyl i Sverige har du ansvar för att försöka visa för Migrationsverket vem du är – din **identitet**. I ordet "identitet" ingår ditt namn, ditt medborgarskap och din ålder. Det är inte ett krav att du måste styrka din identitet genom att visa ett godkänt pass utan det är tillräckligt att du gör din identitet **sannolik** när du söker asyl. Kravet "sannolikt" är ett lägre krav än "styrkt". Även den som ansöker om uppehållstillstånd för att studera i gymnasieskolan ska som huvudregel göra sin identitet sannolik.

För många som omfattas av den nya gymnasielagen kan det emellertid vara svårt att göra sin identitet sannolik, även om identiteten skulle utredas på nytt. Det beror bland annat på att många redan fått sin identitet prövad och inte lyckats göra den sannolik, till exempel om de kommer från länder där det inte finns identitetshandlingar som Migrationsverket godkänner. Även om de lämnar in en identitetshandling är den alltså inte ensamt tillräcklig för att göra identiteten sannolik.

Eftersom många bedöms ha svårt att göra sin identitet sannolik även efter en ny utredning skulle det innebära att en väldigt stor del av gruppen som var tänkt att omfattas av den nya gymnasielagen inte skulle kunna få ett uppehållstillstånd. Syftet med lagen skulle därför inte få effekt. Då den nya gymnasielagen gäller en tydligt avgränsad grupp som dessutom har identifierats som särskilt utsatt har man därför bestämt att kravet gällande identiteten måste sänkas för dem som kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Enligt det här kravet kan du alltså få ett uppehållstillstånd även om du inte kan göra din identitet sannolik. Men för att uppfylla det här kravet **måste du ändå försöka visa din identitet.**

Vi vet inte exakt vad det här kravet kommer att innebära och vad du måste göra för att visa att du *försökt* göra din identitet sannolik. Det kommer vi att få svar på först när Migrationsverket börjar pröva ansökningarna. Vi vet inte om det exempelvis är tillräckligt att du berättar om din identitet under en ny utredning, om du måste försökt få tag på bevis (till exempel identitetshandlingar) eller om det är tillräckligt att du försökt göra din identitet sannolik tidigare i din asylprocess.

Oavsett vad det kommer att innebära kan det vara en god idé att försöka se över om det finns någon ytterligare bevisning du kan lämna till Migrationsverket för att visa din identitet. Enligt en princip som kallas "fri bevisföring" får du lämna in vilken typ av bevisning du vill.

3.11 "Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader."

Om du uppfyller alla kraven så kan du få ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Uppehållstillståndet gäller då i 13 månader. Om du inte har fullföljt din utbildning när uppehållstillståndet löper ut kan du ansöka om att förlänga uppehållstillståndet för att fortsätta studera på gymnasiet. Läs mer om vad som händer efter att du fått ett uppehållstillstånd under avsnitt 7.

3.12 "Om det finns särskilda skäl får uppehållstillstånd beviljas även vid studier på deltid."

Huvudregeln enligt den nya gymnasielagen är att du som redan studerar måste studera på heltid, men ett uppehållstillstånd kan i vissa fall beviljas även när du studerar på deltid. För att det ska godkännas krävs särskilda skäl. Särskilda skäl kan till exempel handla om att du på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan studera på heltid. Det kan också vara att du endast behöver komplettera en tidigare utbildning och att det inte går att göra på heltid. Om du har fått en reducerad studieplan (en studieplan som inte är på heltid) som har godkänts av din rektor och du lämnar in den till Migrationsverket kommer de att pröva om det finns särskilda skäl för deltidsstudier. Migrationsverket vill också veta varför din studieplan är reducerad. Om det inte redan framgår av studieplanen bör du lämna in ett underlag som visar varför du inte kan studera på heltid. Om du till exempel studerar på deltid på grund av sjukdom så kan ett läkarintyg vara ett sådant underlag.

Om du inte kan studera på heltid för att du arbetar så kan det också vara särskilda skäl i vissa fall. För att ett uppehållstillstånd ska kunna beviljas för studier på deltid när du arbetar finns flera krav som måste uppfyllas för att det ska anses vara särskilda skäl. Det krävs dels att din anställning inte är subventionerad och att din lön och dina anställningsvillkor inte är sämre än villkoren som finns enligt svenska kollektivavtal eller praxis inom ditt yrke eller din bransch. Det krävs också att din arbetsgivare har underrättat Skatteverket om anställningen. Du måste lämna in papper som visar att dessa krav är uppfyllda. Prata med din arbetsgivare om det.

3.13 "En ansökan om uppehållstillstånd ska ha kommit in till Migrationsverket senast den 30 september 2018 och får göras vid endast ett tillfälle."

Det sista kravet i den nya gymnasielagen handlar om **när** du kan ansöka om uppehållstillstånd. **Du får endast ansöka en enda gång.** Därför är det viktigt att du förbereder så mycket som möjligt innan du ansöker. I avsnitt 5 berättar vi vad du kan förbereda. Migrationsverket kan be dig skicka in kompletteringar om det är något som saknas eller om något behöver utredas mer, men om ansökan är alltför otillräcklig kan den avvisas. Det innebär att Migrationsverket inte kommer att pröva om du uppfyller kraven för uppehållstillstånd. Om din ansökan avvisas kan du överklaga det beslutet till migrationsdomstolen, men du kan inte ansöka en gång till. Läs mer under avsnitt 8 vad du kan göra om du får nej på din ansökan.

Det går endast att ansöka under en begränsad tid. **Ansökan måste lämnas in till Migrationsverket mellan den 1 juli 2018 och 30 september 2018.** Om din ansökan kommer in efter den 30 september 2018 kommer den inte att prövas. Då kan du inte få uppehållstillstånd även om du uppfyller alla de andra kraven i den nya gymnasielagen. Din ansökan kommer heller inte att prövas om den lämnas in innan den 1 juli 2018. Det beror på att lagen inte gäller innan det datumet.

Kom ihåg att även du som **fortfarande väntar på beslut** om din asylansökan från Migrationsverket eller domstolarna **måste också lämna in en ansökan enligt den nya gymnasielagen.** Migrationsverket och domstolarna kommer alltså **inte** pröva om du kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen automatiskt om du inte har lämnat in en ansökan.

Eftersom många som kan få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen har ett gällande utvisningsbeslut vill man att tiden fram till beslutet om uppehållstillstånd ska bli så kort som möjligt. Det är därför det bara går att ansöka om uppehållstillståndet under en begränsad tid.

3.14 "17 a § Uppehållstillstånd får vägras i fall som avses i 16 a-17 §§ om utlännningen

1. utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet, eller 2. har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet."

Migrationsverket och domstolarna måste även ta hänsyn till paragraf 17 a i den tillfälliga lagen när de prövar din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. I den här bestämmelsen finns regler om när Migrationsverket och domstolarna får säga nej till att bevilja uppehållstillstånd, trots att de andra kraven är uppfyllda. Om du till exempel har fått ett utvisningsbeslut för att du har bedömts vara ett hot mot den allmänna ordningen och säkerheten i Sverige så kan du inte få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du har nekats uppehållstillstånd av den anledningen så står det i ditt utvisningsbeslut. Migrationsverket kan också säga nej till att ge dig uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen om du har gjort dig skyldig till brott.

4. Alla krav – en sammanfattning

Här har vi gjort en sammanfattning av alla krav som måste uppfyllas för att du ska få uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen:

- Du har fått, eller ska få, ett utvisningsbeslut
- Din asylansökan registrerades hos Migrationsverket den 24 november 2015 eller tidigare
- Det var en kommun som fick i uppgift att ordna ditt boende, eller borde fått i uppgift att ordna ditt boende
- Du fick vänta minst 15 månader på Migrationsverkets beslut efter att din asylansökan registrerades
- Du fick ett utvisningsbeslut den 20 juli 2016 eller senare
- Du hann fylla 18 år innan Migrationsverket fattade beslut om din asylansökan eller fick din ålder ändrad till 18 år eller äldre i samband med Migrationsverkets beslut
- Du befinner dig i Sverige när du ansöker om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen och under tiden du väntar på beslutet
- Du studerar på en utbildning som kan ge uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, eller intygar din avsikt att studera på en sådan utbildning
- Du har tidigare studerat i Sverige
- Du har försökt göra din identitet sannolik
- Du lämnar in din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen tidigast den 1 juli 2018 och senast den 30 september 2018
- Du har inte begått brott där du dömts till fängelse

Det är viktigt att komma ihåg att alla krav måste vara uppfyllda för att du ska kunna få ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Du kan alltid läsa mer om vad varje krav betyder under avsnitt 3.

5. Vad kan jag förbereda innan jag ansöker om uppehållstillstånd?

Det är du som måste visa att kraven för uppehållstillståndet är uppfyllda. Det finns flera saker du kan förbereda innan du ansöker. Det bästa är att lämna in en så komplett ansökan som möjligt från början.

Börja med att kontrollera vilket datum din asylansökan registrerades hos Migrationsverket. Vanligtvis står det i Migrationsverkets beslut vilket datum du sökte asyl. Om det står i beslutet att du sökte asyl i Sverige efter den 24 november 2015, men du vet att du kontaktade Migrationsverket för att söka asyl innan detta datum, bör du kontrollera om det finns noterat i ditt ärende hos Migrationsverket att du uttryckte en vilja att söka asyl tidigare. Du kan kontrollera det genom att kontakta Migrationsverket.

Om du studerar just nu kan du förbereda dig genom att begära att få en kopia av din individuella studieplan, eller motsvarande planeringsdokument om du studerar på en folkhögskola. Du kan få din individuella studieplan från din skola. Kontrollera för säkerhets skull att du studerar på en sådan utbildning som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. I avsnitt 3.8 kan du läsa mer om dessa utbildningar.

Om du inte studerar nu men vill studera kan du förbereda ett intyg om din avsikt att studera. Det ska stå i intyget att du har för avsikt att studera på en sådan utbildning som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt paragraf 16 f. Du behöver inte skriva precis vilken utbildning du vill läsa.

Ett krav enligt gymnasielagen är att du tidigare studerat i Sverige. Om du inte studerar just nu bör du därför undersöka om du kan få ut underlag eller ett intyg från skolan du tidigare gått på om att du studerat där.

Ytterligare ett krav enligt nya gymnasielagen är att du måste försöka göra din identitet sannolik. Även om du inte lyckas göra din identitet sannolik ska ett uppehållstillstånd beviljas, men du måste försöka. Som vi nämnde i avsnitt 3.10 vet vi inte exakt vad som krävs för att du ska visa att du har *försökt* göra din identitet sannolik. Men när du förbereder din ansökan kan du undersöka om det finns någon bevisning du kan lämna in för att visa din identitet. Det kan till exempel vara ett intyg från någon som känner dig väl eller en kopia av en identitetshandling. Enligt en princip som kallas "fri bevisföring" får du lämna in vilken bevisning du vill.

Om du behöver studera på deltid måste du visa för Migrationsverket att det finns särskilda skäl. Om du studerar på deltid på grund av arbete måste du lämna in dokument som visar att det finns särskilda skäl för dina deltidsstudier. Du kan läsa mer om detta i avsnitt 3.12. Om du har fått en reducerad studieplan (en studieplan för deltidsstudier), exempelvis på grund av sjukdom, som har godkänts av din rektor kan du lämna den till Migrationsverket med din ansökan. Då kommer Migrationsverket att pröva om det finns särskilda skäl för deltidsstudier. Om det inte står i din studieplan varför den är reducerad måste du lämna in ett underlag som visar varför du inte kan studera på heltid när du ansöker. Du bör därför undersöka om det framgår i din studieplan varför du inte kan studera på heltid. Om det inte står något om skälen till deltidsstudierna bör du undersöka om du kan lämna in annat underlag som visar varför du inte kan studera på heltid. Om det till exempel beror på att du har en sjukdom kan ett läkarintyg vara ett sådant underlag.

Kom ihåg att du endast kan ansöka om uppehållstillstånd mellan den 1 juli och 30 september 2018. Även om du inte hinner förbereda precis allt är det jätteviktigt att du lämnar in en ansökan senast den 30 september 2018. Så länge din ansökan inte är så otillräcklig att Migrationsverket inte kan utreda den så

kommer de att begära kompletteringar om det är något som saknas. Men om du kan, försök att lämna in din ansökan så komplett som möjligt från början, annars kan det dröja innan du får uppehållstillstånd.

6. Hur gör jag för att ansöka?

Det kommer finnas en särskild blankett hos Migrationsverket som du kan fylla i för att ansöka. Det bästa är att använda Migrationsverkets blankett. Vi kommer att uppdatera det här materialet med en länk till ansökningsblanketten så fort den finns tillgänglig.

Du kan också ansöka genom att skriva själv till Migrationsverket eller genom att besöka en av Migrationsverkets mottagningsenheter. Men kom ihåg att du inte kan ansöka innan 1 juli 2018. Om du väljer att skriva en ansökan själv måste du först skriva ditt namn, ditt födelsedatum, dina kontaktuppgifter och ditt beteckningsnummer i ansökan. Ditt beteckningsnummer hittar du under fotot på ditt LMA-kort eller högst upp till höger på första sidan av Migrationsverkets beslut.

Det ska framgå i ansökan att du ansöker om uppehållstillstånd enligt **paragraf 16 f** i den tillfälliga lagen. Kom ihåg att **bifoga den bevisning du har** för att visa att du uppfyller kraven. Bevisning är till exempel din individuella studieplan eller intyget om din avsikt att studera. Läs mer i avsnitt 5 om vilken bevisning du kan förbereda och skicka med din ansökan.

För dig som har ett gällande utvisningsbeslut kommer Migrationsverket bestämma om de ska inhibera (alltså pausa) din utvisning under tiden som du väntar på beslut. Men för säkerhetsskull bör du även skriva i ansökan att du begär att Migrationsverket inhiberar ditt utvisningsbeslut.

Eftersom det är viktigt att ansökan lämnas in under den begränsade tiden bör du också kontrollera att din ansökan kommit fram. Om du mailar in din ansökan kan du be om en bekräftelse via mail om att Migrationsverket har tagit emot din ansökan. Om du får en sådan bekräftelse är det viktigt att du sparar den. Om du skickar ansökan via post kan du kontakta Migrationsverket för att få bekräftat att brevet med din ansökan kommit fram. Begär i så fall att en skriftlig bekräftelse skickas till dig. Om du besöker en av Migrationsverkets mottagningsenheter för att lämna in ansökan bör du i samband med det be om ett kvitto på att din ansökan lämnats in.

Om du har begärt att få en bekräftelse via mail eller post, men inte fått någon när den 30 september börjar närma sig bör du för säkerhetsskull skicka in en ny ansökan.

Kom ihåg-lista för ansökan:

- Skriv ditt namn, ditt födelsedatum, dina kontaktuppgifter och ditt beteckningsnummer i ansökan
- Skriv att du ansöker om uppehållstillstånd enligt paragraf 16 f i den tillfälliga lagen
- Skriv att du begär att Migrationsverket inhiberar din utvisning, om du har ett gällande utvisningsbeslut som inte kan överklagas
- **Om du studerar** måste du bifoga din individuella studieplan med din ansökan (kom ihåg att kontrollera att du studerar på en sådan utbildning som kan ge uppehållstillstånd). Det måste framgå av din studieplan att den är reducerad om du vill att Migrationsverket prövar om du kan få uppehållstillstånd för studier på deltid istället för heltid.
- **Om du inte studerar** måste du skriva i ansökan att du har för avsikt att studera vid en sådan utbildning som kan ge uppehållstillstånd enligt 16 f i den tillfälliga lagen. Du behöver inte skriva precis vilken utbildning du vill studera.
- **Om du inte studerar** just nu måste du bifoga ett intyg med din ansökan från den skolan du tidigare gått på som säger att du studerat där tidigare
- Bifoga den eventuella bevisning du har för din identitet med din ansökan

- Lämna din ansökan till Migrationsverket tidigast 1 juli 2018 men absolut senast 30 september 2018. Du kan antingen maila den eller posta den till Migrationsverket. Du kan hitta både mailadress och postadress på Migrationsverkets hemsida: www.migrationsverket.se
- Kom ihåg att kontrollera att din ansökan kommit fram och spara bevis för det

7. Om du får ett uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen – vad händer efteråt?

Om du får ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen kommer du att kallas till Migrationsverket för att få information om vad som händer rent praktiskt efter att du får uppehållstillstånd, till exempel vad som händer med ditt boende. Därefter är det en god idé att **folkbokföra dig** hos Skatteverket. Det kan behövas för att du ska kunna börja studera igen.

Efter att du fått ett uppehållstillstånd finns det också andra saker som är bra att veta. Till exempel vad som krävs för att du ska kunna förlänga ditt uppehållstillstånd när det löper ut. Det kommer vi berätta mer om här.

När du fått ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller det i 13 månader. När uppehållstillståndet löper ut kan du ansöka om förlängning för att fortsätta studera i gymnasieskolan om du inte fullföljt din utbildning. Du kan ansöka om förlängning tidigast tre månader innan ditt uppehållstillstånd löper ut men senast den sista dagen som uppehållstillståndet gäller.

Gymnasielagen består av flera bestämmelser i den tillfälliga lagen. För att få ditt uppehållstillstånd förlängt genom gymnasielagen måste flera krav uppfyllas. Något som är gemensamt för alla bestämmelser är att du måste ha **påbörjat** dina studier för att kunna få ett uppehållstillstånd. Om du fick ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen för att du hade *för avsikt att studera* måste du därför ha påbörjat studier för att det ska vara möjligt att förlänga ditt uppehållstillstånd.

Om du vill kunna förlänga ditt uppehållstillstånd, men inte studerar, är det därför viktigt att du försöker hitta en studieplats och påbörja studierna innan ditt uppehållstillstånd löper ut.

Möjligheten att förlänga ett uppehållstillstånd skiljer sig åt beroende på vilken utbildning du studerar. För alla utbildningar utom en är det samma bestämmelse som kan förlänga ditt uppehållstillstånd – **paragraf 16 d i den tillfälliga lagen**. Om du studerar på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program är det däremot en annan bestämmelse som kan förlänga ditt uppehållstillstånd – **paragraf 16 h i den tillfälliga lagen**. Vi har därför delat upp informationen om möjligheten att förlänga ditt uppehållstillstånd under två rubriker nedan, beroende på vilken utbildning du studerar på och vilken paragraf som då kan förlänga ditt uppehållstillstånd. Läs gärna igenom båda avsnitten om det kan hjälpa dig bestämma vilken utbildning du vill studera efter att du fått ett uppehållstillstånd.

Studier på introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program

Om du studerar eller börjar studera på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program och inte hinner fullfölja utbildningen innan uppehållstillståndet löper ut, så kan du ansöka om att förlänga ditt uppehållstillstånd enligt **paragraf 16 h** i den tillfälliga lagen. Du kan läsa mer om denna utbildning under avsnitt 3.8. Om du fullföljer din utbildning på introduktionsprogrammet under tiden som uppehållstillståndet gäller är det viktigt att du läser informationen under avsnitt 7.1.

För att du ska få ditt uppehållstillstånd förlängt **enligt paragraf 16 h** måste du uppfylla dessa krav:

- Du har påbörjat dina studier på introduktionsprogrammet
- Du har inte fyllt 25 år

Om du uppfyller dessa krav kan du få ditt uppehållstillstånd förlängt. För att visa att du har påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning måste du lämna in en kopia av **din individuella studieplan** till Migrationsverket. En individuell studieplan kan du få från din skola.

Om du har fyllt 25 år kan du **inte** få ett förlängt uppehållstillstånd för att studera. Om du fyllt 25 år, eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det därför viktigt att du läser informationen i avsnitt 7.2.

Om du får ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 h så **gäller uppehållstillståndet i 13 månader**. Det är viktigt att känna till att ett sådant uppehållstillstånd **bara kan beviljas en enda gång**. Det innebär att du **måste** hunnit påbörja studier antingen på ett nationellt program eller på komvux eller särvox för att få ditt uppehållstillstånd förlängt på nytt enligt **paragraf 16 d** i gymnasielagen. Du kan inte få ditt uppehållstillstånd förlängt på nytt för ytterligare en utbildning på ett introduktionsprogram. Du kan läsa mer om kraven för att få uppehållstillstånd enligt paragraf 16 d under nästa rubrik, men kom ihåg att det alltså inte gäller för ytterligare ett introduktionsprogram.

Studier på någon av de andra utbildningarna

Om du studerar eller börjar studera någon av de andra utbildningarna som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen så kan denna utbildning även ligga till grund för förlängning enligt **paragraf 16 d** i den tillfälliga lagen efteråt. Med "någon av de andra utbildningarna" menar vi dessa:

- introduktionsprogram som fokuserar på etablering på arbetsmarknaden
- nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan
- studier på gymnasienivå inom komvux eller särvox
- en allmän kurs motsvarande gymnasienivå på folkhögskola
- en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särvox

Du kan läsa mer om dessa utbildningar under avsnitt 3.8. För att du ska få ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 d måste du uppfylla dessa krav:

- Du har påbörjat dina studier vid en av utbildningarna
- Du har inte fyllt 25 år
- Du har inte tidigare fullföljt en sådan utbildning

Om du uppfyller dessa krav kan du få ditt uppehållstillstånd förlängt. För att visa att du har påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning måste du lämna in en kopia av **din individuella studieplan** till Migrationsverket. En individuell studieplan kan du få från din skola.

Det är även viktigt att känna till att om du har fullföljt en **yrkesinriktad utbildning** inom ett introduktionsprogram eller vid komvux eller särvox kan du inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ett nationellt program i gymnasieskolan efteråt, även om du har blivit behörig till ett sådant program. Om du däremot hann fullfölja den yrkesinriktade utbildningen **innan den nya gymnasielagen började gälla**, den 1 juli 2018, så kan du beviljas uppehållstillstånd för studier på nationellt program om du har kommit in på ett sådant program och påbörjat dina studier.

Om du har fyllt 25 år kan du inte få ett förlängt uppehållstillstånd för att studera. Om du fyllt 25 år, eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det viktigt att du läser informationen under avsnitt 7.2.

Ytterligare ett krav är att du inte tidigare får ha fullföljt en sådan utbildning som du studerar när du ansöker om förlängning. Om du har fullföljt en utbildning på ett introduktionsprogram tidigare kan du alltså inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ytterligare en utbildning på ett introduktionsprogram. Om du studerar på ett nationellt program är det också ett krav på att du inte får ha fullföljt en motsvarande utbildning *utomlands* tidigare. Om du fullföljer din utbildning under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det därför viktigt att du läser informationen under avsnitt 7.1.

Om du får ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 d så **gäller uppehållstillståndet i 6 månader utöver längden på din individuella studieplan**, alltså så länge som din individuella studieplan gäller plus sex månader till. Att ditt uppehållstillstånd gäller i sex månader efter att du fullföljt din utbildning beror på att du ska få tid att hitta ett arbete för att kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd om du har etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig. För att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning finns flera krav som måste uppfyllas. Du kan läsa mer om dessa krav under avsnitt 7.3.

Det är viktigt att känna till att din individuella studieplan får ändras under tiden, om det finns godtagbara skäl. Det är i så fall din lärare som ändrar din studieplan. Om du studerar på en yrkesinriktad utbildning som ges inom ramen för ett introduktionsprogram, eller en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särvox är det emellertid viktigt att känna till att den individuella studieplanen inte får ändras så mycket att din utbildning får en ny yrkesinriktning. Det är dock tillåtet att lägga till någon kurs om läraren bedömer att det krävs för att du ska uppnå målen med din yrkesinriktade utbildning.

7.1 Om du fullföljer din utbildning under tiden som ditt uppehållstillstånd gäller

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt den nya gymnasielagen gäller, som nämnt ovan, i 13 månader. Om du fullföljer din utbildning under dessa 13 månader finns det flera saker som är viktiga att känna till. Vilken information som är viktig för dig att veta om beror på vilken utbildning du studerat på. Vi har därför delat upp informationen under två rubriker nedanför, beroende på vilken utbildning du studerar på.

Om du fullföljer ett introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program

Om du studerar på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan och du fullföljer din utbildning innan ditt uppehållstillstånd löper ut kan du ansöka om förlängning enligt **paragraf 16 d** för att studera på ett nationellt program eller på komvux eller särvox. För att få ditt uppehållstillstånd förlängt måste du ha kommit in på en utbildning på ett nationellt program eller på komvux eller särvox och påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning. Om du då får ett uppehållstillstånd gäller det i sex månader utöver längden på din individuella studieplan. Om du inte har påbörjat dina studier när din förlängningsansökan prövas kan du inte få uppehållstillstånd. Kom ihåg att du inte kan få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ytterligare ett introduktionsprogram.

Om du fullföljer någon av de andra utbildningarna

Om du fullföljer din utbildning eller tar examen innan ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen löper ut kan du *inte* få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera i gymnasieskolan

(om du inte studerat på ett introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program, se rubrik ovan). Du kan däremot beviljas permanent uppehållstillstånd om du kan visa för Migrationsverket att du etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig när du ansöker om förlängning. För att få ett permanent uppehållstillstånd för arbete finns många krav som måste uppfyllas. I avsnitt 7.3 berättar vi mer om alla krav som måste uppfyllas för att beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning.

När du fullföljt din utbildning ska du få minst sex månader på dig att hitta ett jobb. Om du fullföljer din utbildning när du har **mindre** än sex månader kvar av ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen kan du ansöka om förlängning för att få sex månader på dig att hitta ett jobb. Då ansöker du om uppehållstillstånd enligt **paragraf 16 i**. Om du får ett sådant uppehållstillstånd gäller det i sex månader efter den dag du tog examen eller sex månader efter den dag din yrkesinriktade utbildning avslutades enligt din individuella studieplan. Tiden räknas alltså **inte** från det datum du får beslut om förlängning från Migrationsverket, utan från det datum din utbildning fullföljts. Det kan alltså bli så att du inte hinner få ditt uppehållstillstånd på sex månader beviljat innan de sex månaderna har gått. Men i och med att du oavsett kommer att vistas lagligt i Sverige under dessa sex månader, har du möjlighet att etablera dig på arbetsmarknaden under tiden. Om du gör det kan du ansöka om permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Läs mer om kraven för att få permanent uppehållstillstånd under avsnitt 7.3.

7.2 Viktig information till dig som fyllt 25 år eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller

En av anledningarna till att gymnasielagen infördes från början var att reglerna som bestämmer vem som kan få permanent uppehållstillstånd vid försörjning säger att den som är yngre än 25 år bara kan få ett sådant permanent uppehållstillstånd om hen fullföljt en utbildning i gymnasieskolan först. För den som är 25 år eller äldre finns det inget krav på att man måste fullfölja en gymnasieutbildning först, utan man kan få permanent uppehållstillstånd vid försörjning ändå. Därför är gymnasielagen begränsad till att bara gälla de som är under 25 år. Den **nya** gymnasielagen gör dock ett undantag från denna regel då ett uppehållstillstånd kan beviljas även om du fyllt 25 år och uppfyller alla kraven, eftersom vissa kan ha fått sin ålder uppskriven flera år av Migrationsverket. Men om du är 25 år när du får ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen eller om du kommer att fylla 25 år under tiden som uppehållstillståndet gäller kan du alltså inte förlänga ditt uppehållstillstånd därefter för att studera i gymnasieskolan, eftersom de andra reglerna bara gäller de som inte fyllt 25 år.

Det finns dock en möjlighet även för den som är 25 år att få ett nytt uppehållstillstånd när uppehållstillståndet genom den nya gymnasielagen löper ut. Den enda möjligheten som återstår är dock att du kan visa för Migrationsverket att du uppfyller kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid etablering på arbetsmarknaden och försörjning. Om du är 25 år, eller kommer fylla 25 år under tillståndstiden måste du därför **försöka hitta ett jobb istället för en utbildning**. Du kan läsa mer om kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning under avsnitt 7.3.

7.3 Kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid etablering på arbetsmarknaden och försörjning

I den tillfälliga lagen finns en bestämmelse som gör det möjligt att beviljas ett permanent uppehållstillstånd om du kan visa för Migrationsverket att du etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig. För dig som har fullföljt en utbildning, eller fyllt 25 år är det därför viktigt att veta om vilka krav som ställs för att du ska beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

Det är viktigt att komma ihåg att det finns ett krav på att du måste ha fullföljt din utbildning om du är under 25 år för att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Du kan därför inte satsa på att hitta ett jobb om du är under 25 år och inte har fullföljt en utbildning.

För att beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning måste flera krav uppfyllas:

- Din arbetsgivare måste berätta för Skatteverket om din anställning senast månaden efter den kalendermånad då din anställning påbörjades. Om du blev anställd i januari måste din arbetsgivare alltså berätta för Skatteverket om anställningen senast den sista dagen i februari, men absolut senast innan Migrationsverket fattar beslut om din ansökan.
- Du kan försörja dig genom anställning eller inkomster från näringsverksamhet
- Din lön, ditt försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor är inte sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Samma sak gäller om du kan försörja dig genom inkomster från näringsverksamhet.
- Om du inte har fyllt 25 år måste du ha fullföljt en gymnasieutbildning eller yrkesinriktad utbildning först

Det är du som måste visa för Migrationsverket att du uppfyller kraven för att få permanent uppehållstillstånd. Det är inte tillräckligt att du fått ett erbjudande om en anställning, utan du måste ha påbörjat din anställning när Migrationsverket fattar beslut om din ansökan om permanent uppehållstillstånd.

Du uppfyller försörjningskravet om du kan försörja dig genom en anställning eller inkomster från näringsverksamhet. Det kan också vara en kombination av dessa olika inkomster och också flera olika anställningar. Din inkomst måste vara en sådan som beskattas, alltså att du betalar skatt på lönen eller inkomsten du får varje månad. Du måste också ha en inkomst under en tillräckligt lång tid i framtiden. Om du är anställd måste det stå i ditt anställningskontrakt att du antingen är tillsvidareanställd eller har en anställning i minst två år från det datum Migrationsverket fattar sitt beslut.

Med näringsverksamhet menas exempelvis en enskild firma, handelsbolag eller aktiebolag. För att visa att du uppfyller kravet om tillräcklig inkomst från näringsverksamhet måste du visa att näringsverksamheten går med vinst och att du kan försörja dig genom vinsten. Även här måste du kunna visa att du kan försörja dig på näringsverksamheten under minst två år från det datum Migrationsverket fattar sitt beslut.

När Migrationsverket bedömer om din lön eller inkomst är tillräcklig kommer de göra en individuell bedömning utifrån de behov du har. Din inkomst är inte tillräcklig om du behöver försörjningsstöd från socialtjänsten. Din anställning får heller inte vara subventionerad. Det innebär att din arbetsgivare måste betala hela din lön. Det får inte vara någon annan, till exempel staten eller Arbetsförmedlingen, som betalar en del av din lön.

Både din lön, ditt försäkringsskydd och dina övriga anställningsvillkor måste uppfylla villkoren i svenska kollektivavtal eller praxis inom ditt yrke eller bransch. Det betyder att exempelvis lönen inte får vara sämre än vad kollektivavtalet säger att den ska vara eller vad som är rimligt inom ditt yrke.

8. Om du får nej på din ansökan om uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen

Om du lämnar in en ansökan om uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen kan Migrationsverket antingen säga ja eller nej till att du ska få uppehållstillstånd. Om de säger nej beror det på att du inte anses uppfylla ett eller flera av kraven för att få uppehållstillstånd. Du kan läsa mer om varje krav under avsnitt 3.

Om du får ett nej på din ansökan kan du överklaga det beslutet till migrationsdomstolen. Då är det viktigt att du läser i Migrationsverkets beslut varför de har sagt nej till att ge dig uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om det blir ett nej så beror det på att du inte uppfyller ett eller flera av kraven. Då måste du försöka visa för migrationsdomstolen att du uppfyller *varje* krav när du överklagar.

Du överklagar genom att skriva till migrationsdomstolen varför Migrationsverkets beslut är fel. Även om du överklagar till migrationsdomstolen så skickar du överklagandet till Migrationsverket. Det beror på att Migrationsverket först måste få undersöka om det blivit uppenbart fel när de sa nej. Om Migrationsverket tycker att de fattat rätt beslut kommer de att skicka överklagandet vidare till migrationsdomstolen. Migrationsdomstolen kommer då att pröva din ansökan om uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Om det blir nej även från migrationsdomstolen kan du överklaga en sista gång till Migrationsöverdomstolen. För att Migrationsöverdomstolen ska pröva din ansökan måste det först bevilja prövningstillstånd. Det betyder att de först måste säga ja till att pröva din ansökan. Om du inte får prövningstillstånd kan du inte längre överklaga. Då gäller migrationsdomstolens beslut.

Rådgivningsbyråns kontaktuppgifter

Du är alltid välkommen att höra av dig till oss på Rådgivningsbyrån om du har frågor om den nya gymnasielagen eller om du har några andra frågor om migrationsrätt. Vi hjälper gärna till att förklara. På vår hemsida kan du läsa mer om Rådgivningsbyrån och vad vi gör. Där hittar du också ett informationsmaterial om hela asylprocessen från början till slut.

Våra kontaktuppgifter

Hemsida: www.sweref.org

Mailadress: info@sweref.org

Telefonrådgivning (på svenska och engelska):

Måndagar, tisdagar och onsdagar – kl. 9.00-11.00

Telefonnummer – 0200-88 00 66

(Det är gratis att ringa oss)

Facebook: @sweref.org

Twitter: @sweref_org

LinkedIn: Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar